

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

N:r 28 (134)

Fredagen den 11 juli 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitråd (10 stafvelser). För »Plattsökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitråd.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i landsorten å post- anstalterna, i Stockholm hos red., i boklådorna och tidningskontoren.</p>
--	--	--	---	--

Sigrid Arnoldson.

Åter slår en svensk näktergal sina drillar i främmande land och tjusar med sina härliga toner skaror af andäktigt lyssnande åhörare. Jenny Lind har gått hädan, men hennes minne lefver och skall alltid lefva, och de, som en gång hört henne, bära med sig ett minne för lifvet. Kristina Nilsson finnes ännu bland de lefvandes antal, men har antagligen för alltid dragit sig tillbaka från sängtribunen. En värdig efterträderska till den förstnämnda, har hon nu i sin tur, såsom det synes, fått en lika värdig efterföljerska. Dennas namn är *Sigrid Arnoldson*.

Sigrid Arnoldson föddes i Stockholm år 1864 och är dotter af den utmärkte, allt för tidigt bortgångne tenoren vid vår k. opera Oskar Arnoldson. Hennes sångarfäva är sålunda ett arf. Efter studier här hemma för Isidor Dannström och Fritz Arlberg kom hon under ledning af den framstående sångläraren Maurice Strakosch, Adeline Pattis ende läromästare. Redan tidigt förutspådde denne, att Sigrid Arnoldson skulle blifva en stjärna af första ordningen. Hans förutsägel-

ser synas ock redan nu hafva gått i fullbordan. Namnet Sigrid Arnoldson har för närvarande i utlandet lika god, om ej bättre — hon är ju betydligt yngre — klang än Adeline Pattis.

Här hemma uppträdde Sigrid Arnoldson på hösten 1887 och då endast på konsertribunen. Det lifliga bifall hon då skördade gällde nog äfven hennes sång, men kanske ock lika mycket det namn hon bar. Någon stjärna af rang var hon ännu ej, om hon ock ingaf de bästa förhoppningar. Det är emellertid först under de sista tvänne åren, som hon gjort sin egentliga karrier, snabb och lysande som få andra på detta område. Såväl konsert- som operasångerska, synes hon dock på sista tiden hafva företrädesvis egnat sig åt det senare facket, inom hvilket hon ock skördat sina mest lysande framgångar. Om dessa framgångar och hvad hon för närvarande är som sångerska veta vi hufvudsakligen genom de underrättelser, som kommit till oss genom utlandets press. Det väsentligaste af hvad som följer är ock hemtadt ur en facktidning på musikens område.

Ty det är kvinnans heliga mission
Att vittna om den Gud, man vill förkränka.
När mannen tviflar, tviflar icke hon;

Han står på forskningen, hon står på tron;
Hon älskar; hon skall äfven lära tänka.

Z. JOPELIUS.

Sigrid Arnoldson debuterade i Moskwa år 1886 och sjöng därefter som primadonna i Petersburg samt på Drury Lane-teatern i London, där hon väckte ett sådant uppseende, att Adeline Patti af harm öfver, att hon »drog sämre hus» än Sigrid Arnoldson, plötsligt lemnade London och ej uppträdde vidare under säsongen 1887—88.

På hösten 1887 sjöng fröken A. i Amsterdam och Haag samt i januari 1888 på Opera-Comique i Paris, där ingen sedan Adeline Pattis uppträdande rönt en så lysande framgång. Kort därefter uppträdde hon i Monte-Carlo, Nizza och Rom samt väckte öfverallt samma hänförelse. På våren 1888 engagerades Sigrid Arnoldson vid Coventgarden i London i stället för Adeline Patti. Som Rosina, Mignon, Dinorah, Sömmångerskan, Cherubino, Zerlina och Traviata firade hon här de sällsyntaste triumfer.

De mest framstående konstnärerna i ofvannämnda städer voro ense därutinnan, att man här hade framför sig en högst betydande konstnärinna, och med anledning af hennes gästspel i Petersburg hösten 1888 skref »Petersburger Herold» bland annat: »Sigrid Arnoldson, den världsberömda svenska näktergalen, debuterade på italienska operan härstädes som Rosina i »Barberaren» och rönte en alldeles sensationell framgång. Stämman, en hög sopran, som i alla register är fullkomligt utbildad, erinrar lifligt om Adeline Pattis liksom hela hennes uppträdande i öfrigt. Sedan årtal har ingen sängerska haft att uppvisa en sådan framgång i Petersburg. Italienska operans habituée förespå Arnoldson en karriär liknande Pattis.»

Vid Sigrid Arnoldsons gästspel i Moskwa (mars och april 1888) inträffade något, som måhända saknar motstycke i operahistorien. Vid slutet af en teaterföreställning måste nämligen regissören, sedan fröken A. blifvit framropad tjugufem gånger, framträda och i sängerskans namn anhålla, att publiken »ej måtte applådera vidare», alldenstund hon vore så uttröttad, att hon kände sig ur stånd att efterkomma framropningarna.

En annan tilldragelse under samma gästspel visar likaledes den entusiasm, sängerskan med sin sång och sitt spel förstod att framkalla. »Dinorah» gafs som benefice-föreställning för den firade primadonnan. Efter den stora scenen i andra akten bröt hänryckningen ut i full låga. Då fröken A. efter att hafva framträdt inemot tjugu gånger ville lugna bifallsstormarna genom att kasta några blommor ut bland publiken, trängde denna så häftigt inpå orkesterbarrieren, att densamma ej kunde motstå trycket, utan instörtade. Operans abonnenter hade ock föranstaltat en subskription och för det samlade beloppet inköpt ett briljantsmycke till ett värde af 10,000 francs, hvilket denna afton öfverlemnades till beneficianten. Vid afresan öfverräcktes henne en hyllningsadress med talrika underskrifter och studenterna föranstaltade vid bangården en storartad ovation.

Efter ett hennes uppträdande i Zürich i Schweiz spände studenterna hästarne från hennes vagn och drogo henne under jubel till hotellet.

Till stundande höst lär fröken Arnoldson hafva afslutit ett synnerligen fördelaktigt engagement för Amerika.

Skälet till Sigrid Arnoldsons hastiga framgång torde ej endast ligga i hennes förträffliga användande af sin af naturen vackra och sedan under utmärkt ledning utbildade stämma, utan ock däri, att hon genom sitt föredrag och sitt spel visat sig ega en ovanlig begåfning som dramatisk sängerska. Komma så härtill ett intagande yttre och ett behägrullt uppträdande, bör framgången vara gifven.

Huruvida vi under den närmaste framtiden hafva att vänta något besök af vår firade landsmaninna här hemma i Sverige, torde vara osäkert. Vi hoppas dock, att hon ej måtte dröja allt för länge.

Sigrid Arnoldson är sedan ungefär ett år tillbaka i äktenskap förenad med sin impressario Fischhoff.

*

Just som ofvanstående var uppsatt, fingo vi af en vän till tidningen följande meddelande om, huru den nya divan »upptäcktes» af impressarion Strakosch.

Det var i september 1885, som den gamle Isidor Dannström inträdde i hr Abr. Lundquists musikhandel vid Malmtorgsgatan härstädes. Han hade måhända ett ärende, kanhända han också kom för att blott samspråka en stund.

Mot den af musikalier öfverhöljda disken stod en gentleman lutad. Hans skick och utseende röjde utländingen, men han var ändå icke någon okänd man, utan tvärtom mycket väl bekant och icke minst för Dannström. Det var nämligen Maurice Strakosch.

Han var då här med Kristina Nilsson, en turné, som för Stockholm efterlemnade ett så sorgligt minne.

Efter något samspråk yttrade Dannström som ett åpropos: »Vill ni ha en ny diva?» Strakosch skakade på hufvudet. Han menade: »Divornas tid är förbi och dessutom, publiken nu fordrar både konst och skönhet och ungdom; man börjar påstå, att divorna, när de blifva divor, äro för — mogna.»

»Men den jag åsyftar», invände Dannström, »är en knopp, en ros, en trollslända, med en förtjusande, ännu outvecklad stämma och — så bär hon redan ett namn, sin fars — Arnoldson.»

Aha! — Den gamle impressarien spetsade öronen, blef intresserad, och snart hade Sigrid Arnoldsons lärare vunnit honom för sin elev.

Hos kvinnan har Gud nedlagt geniet i hjärtat; därför borde alla hennes gärningar vara kärleksverk. A. de Lamartine.

Tala om tagelskjorta, gisslingar och askbäddar såsom medel till helgelse! Sådana behöfvas sannerligen icke i vårt land. Må kvinnan en gång lära sig att betrakta sina husliga pröfningar såsom sin tagelskjorta, sin aska och sitt gissel — må hon underkasta sig dem — fröjda sig åt dem — småle och vara stilla, tyst, tålig och kärleksfull därunder — och hvad skulle klostret kunna lära henne mera? Hon är ett segrande helgon. H. Beecher-Stowe.

Ett inkast i tjänarinnefrågan

af

Hanna Kamke.

II.

»Hvad jag ej fordrar af mig själf, kan jag ej med nödig konsekvens och stränghet fordra af andra.»

Med denna sanning, hvilken väl knappast någon kan vilja bestrida, slutade vi vår förra uppsats.

Och det var hit vi ville komma. Det är stränghet, som fordras i vår slappa tid. Man säger, att mildhet är makt, vi vilja ej neka dertill, men stränghet fordras i än högre grad för den oppfostrade människan. Är trädgårdsmästaren ej sträng, när han med sin sax bortklipper de öfverflödiga qvistarna och de vilda vattenskotten på rosenbusken? Och ändå kalla vi honom förnuftig, ty hans stränghet är orsaken till, att rosen blommar dubbelt skönare och rikare än förut. Hvarför skulle ej då den bildade husmodern få använda stränghet, när hon vill framdraga de goda anlagen hos sin tjänarinna och söka bortarbete felen.

Det är ej hårdhet vi mena, utan omutlig stränghet, som håller fast vid det en gång sagda (men kom ihåg: väl genomtänkta) och fordrar, att allt göres i behörig tid och ordning. Lydnad är såväl barnets som tjänarens första pligt, och det är uppfyllandet af denna pligt man med konsekvens bör hålla på.

Man bör aldrig med presenter, nöjen och löfte på högre lön söka muta tjänarinnan att göra sin pligt; därigenom snedvrides hennes rättskänsla, och hon lyder ej, för att det är hennes pligt, utan därför att hon för ögonblicket är mutad därtill. Snart skall hon återfalla, och då blir det matmoderns tur att försöka med nya mutor.

Den goda, trogna tjänarinnan skall man då och då uppmuntra genom en belöning, vare sig en liten gåfva, ett nöje eller dylikt, men sparsamt, eljes blir det en vana, som kan bli till en tryckande börda för matmodern och för öfrigt verka menligt på flickan. Här skulle vi vilja uttala ett varnande ord till sådana husmodrar, som sitta i mycket goda omständigheter, att ej genom för stora presenter, allt för mycken fritid och på annat sätt skämma bort sina tjänare, dels emedan dessa få vanor, som kunna bli dem själfva till men i en framtid, dels emedan de därigenom kunna bli alldeles odugliga att tjäna i familjer med mindre inkomster.

Af egen erfarenhet veta vi, att tjänarinnor gärna böja sig för en sträng matmor, blott de samtidigt känna, att denna menar väl med dem, vill deras bästa och intresserar sig för deras enskilda angelägenheter. Konsten är att låta stränghet och mildhet para sig så, att matmodern ständigt är vänlig så i ord som miner, men hvad pliktens uppfyllande beträffar, ej förstår något skämt och ej låter lama ursäkter gälla. Så mycket som möjligt bör man tala till hjärta och förstånd och söka öfvertyga dem om, att det är för sig själfva, för sin egen utbildning de arbeta, när de äro trogna i sin tjänst.

Hvad arbetsfördelningen beträffar, så bör husmodern, så framt hon åtager sig några af

de husliga sysslorna, äfven förrätta dem själf, men å andra sidan tillhålla tjänarinnan att ej lita på någon annan, om hon försummat att göra sitt arbete i rätt tid. Så nödvändigt det är, att matmodern antingen själf eller genom någon annan understödjer tjänarinnan vid oförutsedda fall, så nödvändigt är det ock, att hon ej gör dennas arbeten, utan lär henne att hjälpa sig själf.

Skulle tjänarinnan nu på inga villkor vilja böja sig för sin matmors vilja samt hvarken ord eller lämpor hjälpa, då bör man byta och försöka med en annan. Ett stort fel, som många matmödrar begå, är att låta skrämja sig af uppstudsiga tjänare och gifva vika för deras pretentioner att få handla efter sitt eget hufvud. Man har sagt oss, att det finnes matmödrar, som knappast våga sätta en fot i köket af fruktan att utsättas för sin kokerskas vredesutjutelser. Om detta verkligen är sant, så kan det blott vara husfruns eget fel, som ej från början ställt sig på en rätt ståndpunkt gentemot den underlydande. Visserligen kan här ock med fog framhållas, att den stora lätthet, hyarmed nu för tiden nya platser anskaffas under alla tider på året i sin mån bidrager till att tjänarinnorna trotsa på sina så kallade rättigheter och på sin viljas genomdrifvande.

Skall en ändring till det bättre häri kunna åvägabringas, så böra husmödrarna enas om att aldrig, så vidt möjligt är byta i otid, aldrig taga en tjänare, som har kortare tjänstebetyg än på ett halfår (vid förkortad tjänstetid till följd af sjukdom eller annat giltigt skäl intyg däröfver) och aldrig själf utlemna betyg åt en flicka, som varit mindre än ett halft år i tjänsten. Det är omöjligt att gifva ett riktigt omdöme om en person, som vi blott haft några månader i huset, och det är samvetstlost att skicka bort henne med ett betyg, genom hvilket hon återigen kan tillnarra sig en tjänst och göra en annan stackars matmor olycklig. Naturligtvis måste man, när flickan tages, genast förklara, att betyg lemnas blott för minst ett halfår, och att detta betyg kommer att bli fullt öfverensstämmande med sanningen.

Sanning, det är häri det brister så mången gång. Af rädsla, af falskt medlidande och andra skäl lemnas ofta betyg, som ej alls öfverensstämman med sanna förhållandet, och detta är orsaken till, att så många tjänare ljuga sig fram genom lifvet och aldrig bemöda sig om att verkligen förtjäna ett godt vitsord. Är det ej här den bildade kvinnans plikt att inskrida och söka åstadkomma en förbättring? Många tjänare skulle taga sig väl till vara, om de visste, att deras betyg komme att rätta sig efter deras kunskaper och uppförande, och den trogna tjänarinnan skulle hafva mera glädje af sitt goda betyg och lättare få verkligt goda platser, om hon ej behöfde dela samma berömmande uttryck med så mången hvarken duglig eller trogen med-syster. För att underlätta den fatala betygskrifningen, borde det finnas tryckta formulär, som blott behöfde ifyllas, och där de för en tjänarinna nödvändiga kunskaperna och egenskaperna vore uppsatta och dessutom plats lemnad för särskilda anmärkningar.

Om vi å ena sidan förorda konsekvens, stränghet och sanning vid betyggifningen, så måste vi å andra sidan betona och framhålla, att husmodern bör vara god och rättvis emot sina tjänare. Allt som blifvit utlofvadt bör hållas och detta särskildt hvad beträffar fritiden. Tjänarinnan bör åtminstone en gång i veckan hafva tid att laga sina kläder, bör

minst hvarannan söndag få komma i kyrkan och dessutom tid efter annan få gå ut en söndagkväll, helst den dag hon ej går i kyrkan, men — detta måste särskildt betonas — på inga villkor få vara längre ute än till klockan 10 på kvällen. Här kunde ock nämnas vådan af att låta unga tjänstflickor hämta sina matmödrar eller husets döttrar midt i natten, men utrymmet tillåter ej att denna gång närmare ingå härpå.

Ehuru ännu mycket skulle kunna sägas i den så viktiga tjänarinnefrågan, vilja vi blott vidröra ännu en sak, där matmodern bör visa intresse och med råd och dåd bistå sin tjänarinna, nämligen vid anskaffandet af kläder och ett förnuftigt användande af lönen.

Slutligen skulle vi här vilja ställa ett upp-rop till sådana husmödrar, som intressera sig för saken att sammansluta sig och bilda en förening, där hithörande frågor kunde diskuteras och man enas om sättet att söka afhjälpa åtminstone en del af de öfverklagade förhållandena. Enighet ger styrka, och det är blott genom en fast sammanslutning mellan husmödrarna, som det kan blifva möjligt att åter bringa jämvigt i förhållandet mellan husbondfolk och tjänare.

Från mitt fönster.

Fönstret midt emot mitt eget ser
 En syn jag ofta, som mitt sinne gläder:
 små rosenkinder, liten mun, som ler
 och en gestalt så lätt som fågelns fjäder.

Bak' rutan sysslar hon med viktig min
 med sina dockor, ofta hela dagen,
 och ögons glans och läppars karmosin
 ge engelns renhet åt de späda dragen.

Ibland det händer, att en bilderbok
 får plats bland dockorna i ljuf förening,
 och då blir hennes min så gammalt klok,
 när hon försöker tyda bildens mening.

Och ser hon upp med hufvudet på sned,
 och träffar blicken grannens stängda fönster,
 då är hon strax tillreds att dela med
 af egen glädje öfver bokens mönster.

— När lifvet känns mig särskildt tungt och
 armt,
 då väljer jag min plats vid fönsterbågen,
 och då blir hjärtat mig så sällsamt varmt,
 och hopp och tro sig smygga in i hågen.

Arvid Åkerberg.

Det förefaller mig, som hade Gud i kvin-
 nans natur förvarat en skatt af sparda kraf-
 ter för att korrigeras många af de brott, som
 i våra dagar utgöra kristenhetens vanheder.
 Th. Parker.

Min första lärarinna.

Ett minne

af

Helena Döhlman.

(Forts.)

Efter kvällsvarden blef det så åter lekar af
 alla slag, ordspråkslekar, gisslekar o. s.
 v. Jag minns en afton, lå vi »små» voro
 hos Susette. Vi hade alla bedt om att få
 en af »de stora» med, en viss Anna, som
 var allas vår favorit, men Susette sade be-
 stämmt nej, och vi måste nöja oss med klass-
 kamraterna. Om kvällen voro vi delade i
 två partier, som lekte gisslekar. Det ena
 partiet skulle framställa något ord, ordspråk
 eller föreställning, som det andra partiet skulle
 gissa. Med ens sade Susette, att nu ville
 hon alldeles ensam gifva oss någonting att
 gissa. Hon stängde in sig, och då dörren
 åter öppnades, sågo vi midt på golvet en
 skepnad sitta orörlig under ett lakan. Vi
 stirrade en stund förvånade på detta mystiska
 föremål. »Nå, kan ni inte gissa, hvad det
 är?» frågade Susette. — »Anna!» ropade
 plötsligt en af »de små». — »Anna!» ropade
 vi alla och klappade i händerna, lakanet
 flög af, och alla barnen flögo om halsen på
 vår efterlängtrade Anna, ty det var verkligen
 hon. —

Ibland hjälpte oss Susette med handarben-
 ten, som hon satte i ordning, och som skulle
 bli en öfverraskning för någon i hem-
 met. Hennes sträfvanden gingo i allting ut
 på, att hemmet och skolan så mycket som
 möjligt skulle sammanfalla.

En gång i veckan blef alltid ett af barn-
 en inkalladt i hennes rum i skolan för att
 tvätta alla hennes gröna växter. Hon hjälpte
 själf till och visade, hur vi skulle taga på
 blommorna, tvätta och borsta dem, binda upp
 dem och flytta dem. Om den, som hjälpte
 till med detta, försummade en lektion, fäste
 hon sig icke vid — och vi ännu mindre.

Om jag skulle nämna alla de tillfällen hon
 grep för att uppmuntra och glädja oss, skulle
 denna lilla skildring af mitt skollif draga ut
 till en hel bok. Jag vill blott nämna ännu
 en sak; den stora sommarfesten. Liksom hon
 ville fira julen med oss, ville hon en gång,
 innan sommarloftet började, föra oss ut i na-
 turen.

Skogen skulle vara alldeles utslagen, och
 vådret stadigt, när den dag bestämdes, då
 skolan skulle ut i skogen. Så vidt jag minns,
 var det två sådana skogsfärdar; en för de
 äldre och en för de yngre i skolan. På ett
 visst klockslag om morgonen skulle vi alla
 mötas vid skolan, och där väntade då två
 eller tre stora, så kallade Holsteinsvagnar,
 som bestodo af flere säten efter hvarandra,
 hvare det på hvart och ett fanns plats till
 tre eller fyra barn. Vi voro hvar gång om-
 kring en trettio barn, som begåfvo oss i väg.

Förut hade det varit stor spänning och för-
 väntan om hvart vi skulle åka; den saken
 afgjorde Susette, och hon valde då gärna ett
 ställe ett par mil från staden, alltid i Dyre-
 haven nära hafvet.

Vi makade oss tillsammans så tätt vi kun-
 de, och rullade ut ur Kjöbenhavns gator.
 Strandvejen, den långa landsvägen, som flere
 mil följer hafvet norrut från Kjöbenhavn,
 var den tiden icke så tätt bebyggd med vil-
 lor som nu. Inga spårvagnar och ångspår-
 vagnar foro fram där och hindrade vagnarne,
 utan de flesta, som ville ut i skogen, togo
 Holsteinsvagnar, som alltid höllo vid stads-

porten. En sådan vagn, som kunde rymma en 12—15 personer, fylldes vanligen af ganska olika personer; och när vagnen blef full, körde kusen, Kjöbenhavnerne gifvo dessa vagnar det sentimentala namnet »långtansvagnar», för att skämta med den omständigheten, att man ofta i det oändliga kunde sitta och vänta i en sådan vagn, innan kusen tyckte det var nog passagerare för att köra. Så snart man närmade sig porten, — den gamla Österport, som nu är fallen — omringades man af en skara kuskar med långa piskor i händerna, som, hvar och en, erbjödo en *sin* vagn, förespeglande en att »köra alldeles genast». Man kastade en forskande blick omkring sig för att bedöma, hvilken vagn, som redan var mest upptagen och hade största utsikten att bege sig i väg, och man upptäckte då ofta en eller annan, hvarifrån ett eller ett par olyckliga offer kastade långtansfulla och bedjande blickar på en, för att man skulle komma och hjälpa dem att snart få komma ut ur staden.

Kusken lofvade under heliga försäkningar att »köra genast», men det hände rätt ofta att han, när han väl hade en i fällan, icke alls körde. Där kom en herre, som bestämdt skulle med, där närmade sig en familjemoder med åtskilliga barn, som skulle vara en önskelig tillökning af passagerarne o. s. v. När kuskens falskhet gick allt för långt, hände det, att en annan kusk ropade från sin vagn:

»Får jag alla herrarne och damerna öfver på min vagn, så kör jag på eviga minuten.» Hvarpå alla kommo öfverens om att stiga ned ur den första vagnen och upp på den andra, hvarpå kusken triumferande körde förbi den första kusken. Det var den tiden en ganska tålmodspröfvande och långvarig sak att köra i skogen.

Men vi, som kommo från skolau, hade våra egna vagnar och körde stolt förbi alla de långtansfullt väntande Holsteinsvagnarne vid porten. I själfva porten, som var ett långt, muradt hvalf, uppstämde vi ofta ett ljudeligt hurra, emedan det var starkt eko där inne.

Från de steniga gatorna kommo vi ut på den dammiga landsvägen, och nu såg man hafvet, blått och skinande, med den svenska kusten långt borta och de röda dannebrogflaggorna på skeppen. Man kom det allt närmare, eftersom vägen beständigt går allt längre ner mot vattnet, och nu kände man hafsluften kring kinderna, kände doften från klöfverängarna och såg skogen långt borta. Från alla de vackra trädgårdar, man åkte förbi, hängde klångrosor och kaprifolier ned emot en. Vi tittade in öfver alla staket och beundrade de förtjusande blommorna i rabatterna och de gröna gräsplanerna, ty i fylighet och rikedom öfvergår ingenting de danska trädgårdarne, om icke möjligen de engelska. Men vi åkte förbi alla villor och alla trädgårdar, och så svängde vi in i skogen och voro riktigt ute på landet. Det var, som sagdt olika ställen i skogen, som voro målet för vår resa, Fileverket, Vedbek, ja, ända bort till Rungsteds skogar åkte vi ibland, och när då en riktigt skuggig plats blifvit funnen i skogen för hästarne, stego vi ur.

Under de första ögonblicken voro vi som lössläppta kalfvar. Vi rusade hvar sin väg utan något mål, bara sprungo för att få så mycket skogsluft i oss som möjligt, och så började vi nästan genast att plocka blommor, blommor, som naturligtvis voro vissna och bortkastade långt innan aftonen. När det

kommit litet lugn öfver oss, hjälpte vi Susette att duka frukostbordet i det gröna, och när frukosten var slut, började ströftågen omkring i skogen. Ibland hade vi en lärare med, och denne lärare valdes af eleverna genom röstning. Det skulle ju icke ha varit vidare roligt för oss att vid ett så gladt tillfälle ha med oss en lärare, som vi icke tyckte om, hvarför Susette alltid frågade oss: »Hvem vill ni ha med i skogen?»

Jag tror nästan, att den lärare, som blef vald så där, kände sig liksom litet smickrad öfver denna utmärkelse, ty han gick alltid in på alla våra lekar och visade sig så älskvärd som möjligt.

Susette älskade naturen och hade sitt eget sätt att få oss, barn, att observera den. Hon var aldrig docerande, aldrig en af dem, som säga: »Ser du den där fågeln? Till hvilken afdelning af djuren höra fåglarne?» eller: »Ser du det där trädet! Hvilken belysning!» Eller som några till och med fråga: »Kan du se solen? Kan du se, att hafvet är blått?»

Hon glädde sig öfver allt hvad hon såg, och denna glädje meddelade sig till oss andra. Hon lärde oss känna igen de ätbara och giftiga svamparne.

Hon band buketter af allt hvad hon såg, och vi märkte med förvåning, att tistlar, maskrosor och andra föraktade blommor egentligen voro vackra och gjorde utmärkt effekt i en bukett. Hon visste de danska namnen, folkets namn på alla växter, — icke de latinska, — och visste, hur de alla växte, och då hon aldrig var rädd för, att vi skulle göra oss illa, gingo vi på bräden ut i torfmossarne, klättrade upp i träden eller öfver gården och murar för att skaffa oss hvad vi ville ha. Jag har aldrig sett henne trött, och den dag vi voro i skogen, tror jag, att vi sprungo åtskilliga fjärdingsväg härs och tvärs, innan vi ansågo oss böra köra vidare, för att vid en annan hållplats intaga den sena middagsmåltiden. Det var för det mesta vid något skogvaktarhus med en liten trädgård, som vi dukade upp middagen, och alla hjälpte då till. Ägg och potatis kokades, skinka och kall stek serverades på fat, prydda med gröna blad. Sedan kom kaffet, som dracks med kakor och bröd, och under tiden höllos alltid tal och föreslogos skålar. På den vagn där Susette satt, författades till och med ofta en liten dikt, en visa eller ett skåltal på vers, som föredrogs vid middagsbordet. Jag minns särskildt en gång, då »de stora» hade författat en visa till den lärare vi hade med. Han skulle inom kort lemna skolan och blef mycket rörd, då Susette utbringade skålen vid middagen. Samme lärare dog kort därefter och sände då en helsning till oss alla.

Men vid middagen i skogen tänkte säkerligen ingen på död och undergång, utan på sommar och solsken. Det var först sent på aftonen, då vi alla voro trötta och sutto i vagnarne för att köra hem, som det kom en viss vemodig stämning öfver oss. Dimmorna stego upp från träskan, skogarne inhöljdes i mystiska skuggor, hafvet bleknade först och försvann sedan för oss, och högt på sommarhimlen började stjärnorna tändas. Från ängarna doftade blommorna dubbelt starkt, och daggen började falla.

Vi svepte in oss i våra sjalar och kröpo ihop på vagnsätena, och så sjöngo vi. Vi sjöngo nästan hela vägen; kämpavisor, folksånger och andra sånger, som Susette tyckte om, medan den ena vagnen efter den andra rullade oss förbi, fulla af folk, som också hade varit i skogen, och som nu skulle hem.

Småningom upphörde sången, då vi kommo närmare staden, de minsta sofvo och vaknade först, då vagnarne dånade under hvalfvet i Österport, och så var man hemma i staden igen, och sommardagen var förbi. —

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Den stora pristäflingen.

På fleres begäran har redaktionen beslutit utsträcka inlemningstiden för täflingsskrifterna till och med den 15 instundande augusti.

Obs!

Ett pris om 500 kr., tre om resp. 75 kr. och ett om 25 kr.

Se utförligare härom i n:r 17 och 23 af Idun.

Hem lif.

Af Lisseg.

III.

Grosshandlar X:s dotter, en vacker elegant, ung dam på en aderton, tjugo år, kom smågno-lande och leende in från en promenad i staden.

»Ah, se både Rose och Minna,» utropade hon glädt öfverraskad och kysste sina båda kusiner. Kammarjungfrun fick hastigt befria henne från hatt, parasoll m. m. och så slog hon sig ned för att riktigt få språka med dem.

Rose var nog ofta hos henne; hennes far var kapitalist, bodde vid Esplanaden och förde ett fullt lika stort hus som hans svåger grosshandlaren gjorde, där han bodde vid Strandgatan. Minnas far var död, modern och hon bodde långt upp i Vasastaden i knappa omständigheter. Minna gaf musiklektioner, broderade m. m., men det var mycket svårt att bli af med något arbete. Sina rika kusiner brukade hon ej ofta helsa på, men nu hade Stefanie bedt henne så vänligt att komma snart, och därför tyckte hon, att hon måste gå dit.

»Det var då riktigt hyggligt af er, flickor små, till och med Minna gör mig den äran,» hon nöp henne skälmaktigt i kinden. »Men hvarför har du klädt dig i svart siden, kära barn? Ljusa toaletter, isynnerhet för så unga som vi, äro moderna i år ska' jag säga dig, och en ljus vårtoalett skulle klä' dig bra mycket bättre också.»

»Ja, kära du, det tror jag nog, men det här är den enda klädning jag har,» svarade Minna leende; »den får jag lof att sätta på mig, bara jag går ut, min hvardagsklädning är inte presentabel.»

Kusinerna smålogo litet besväradt, där de stodo i sina ljusa, lätta vårtoaletter, men i detsamma ringde det på på tamburlockan, och betjänten kom in med åtskilliga paket, askar och kartonger.

»Nå men se där äro sakerna ändtligen,» utropade Stefanie, »vet ni flickor, jag har gjort riktigt lyckade affärer, hjälp mig nu att öppna, så ska' ni få se.»

De unga damerna slet och refvo i kartongerna, och snart syntens en brokig samling af solfjädrar, makartbuketter, gamla schalar, statyetter, dansöser, och alla både möjliga och omöjliga trasor.

»Men hvad i all världen skall du med allt det här att göra?» utropade Rose förvånad.

»Dekorera mitt rum, söta du,» svarade kusinen.

»Men där är ju så fullt förut, så jag vet då inte hvar det här skall få rum.»

»Nej, ser du, jag har alldeles tröttnat vid det, som det nu är, det gamla ska' ta's bort, förstås, det här blir efter en splitter ny idé, lite mera originelt, jag såg något i den vägen häromdagen. Hjälp mig, så få vi försöka. Lindgren och portvakten få sätta upp det i morgon, tapetserare ä' så rysligt dyra.»

Nu blef det ett lifligt meningsbyte, ordnande och funderande. Minna, som af naturen hade smak och skönhetsinne, fast hon aldrig haft råd och

tid att använda det, blef ovanligt uppspelt, styrde och ställde och kom med så nya, pikanta och origenella idéer, att Stefanie blef både förvånad och förtjust.

»Du är tvungen att komma och hjälpa mig i morgon, Minna, alldeles tvungen,» utropade hon. »Jag tror inte jag har tid, vet du,» svarade Minna tacksamt, »jag skulle sluta ett broderi, och så har jag en lektion strax på eftermiddagen.»

»Asch då, bry dig inte om det där tråkiga broderiet; till lektionen kan du ju åka i spårvagn härifrån vet jag.»

»Ja, det förstas det, men — —»

»Jaha, nu är det afgjort lilla hon, men kan ni tänka er, ett sånt enormt billigt pris jag fick det här för, gissa om ni kan?»

Nej, det kunde de då inte.

»Femton kronor, ni, femton kronor för hela surfven. Jag förstår att handla jag,» svarade hon triumferande.

Minna smålog tvunget, femton kronor, tänk hvad det var mycket för henne, och nu hade Stefanie förstört det på litet onyttigt skräp, som hon om en kort tid tröttnade vid. Om det ändå varit någon plan i hennes uppköp, så hade det väl gått an, men ingen stil, intet sammehang kunde åstadkommas af detta sammelsurium.

»Hör du, Minna, sade Stefanie, litet sånt här ska' du skaffa dig, när du är så road af det, tänk så trefliga era två små rum skulle kunna bli, du som har en sådan smak att ordna det.»

»Ja, nog vore det roligt,» medgaf Minna, »men vi ha inte råd till några extra utgifter.»

»Ack, kära du, du kan få det riktigt trefligt för rakt ingenting, ja, nära på för en fyra, fem kronor tror jag till och med, så du hör att det ligger inom möjlighetens gränser,» Stefanie och Rose skrattade båda, »det blir inte värre utgift, du lilla snålvarg.»

Minna skrattade med, men sade ingenting.

»Om Stefanie ville ge mig det hon kasserar,» tänkte hon, »så fint jag skulle göra med det!» Minna var dock för stolt att sätta det i fråga, Stefanie återhölls kanske af en falsk finkänslighet eller troligare — tanklöshet.

»Fyra, fem kronor, fyra, fem kronor,» ljöd det i Minnas öron, när hon gick hem. »Ack, om Stefanie och Rose visste hur mycket det är för oss, men det veta de inte, och om de också visste det, skulle de inte förstå det! —»

Men i salongen sutto fru X., »hennes nåd», som tjänstfolket sade, och hennes svägerska, fru H., Roses mor. De talade om sina barn, deras uppfostran, talanger och ovanliga egenskaper.

»Lilla Cecile tar musiklektioner för fröken — nog är hon väl litet dyr förstås, men med de ovanliga anlag, som det barnet har, så bör man väl inte se på en krona mer eller mindre.»

»Nej det är ju klart, lilla Mary, så, du tror verkligen att lilla Cecile har så stora anlag.»

»Tror, — ja, bästa du, det är tämligen påtagligt, du skulle ha hört hur fröken berömde henne när hon var här och tackade för armbandets hon fick på sin namnsdag.»

»Nå, det är ju bra roligt, jag riktigt gratulerar dig, Mary lilla,» ett något ironiskt leende lekte på svägerskans läppar, »men hvad är det för människa där ute nu då, som spelar med henne?»

»Jo, ser du, jag tyckte att hon behöfde någon som hjälpte henne litet med öfverspelningarna. Nog hade det gått bra ändå, men hon har så mycket att göra, stackars liten, så kan man lindra hennes arbete något så är det en plikt.»

»Ja, det är naturligt.»

»De rekommenderade den där och jag tror nog att människan är rätt beskedlig, men kan du tänka dig hvad hon begärde, bara för att sitta där när Cecile spelar, mer behöfves knappast.»

»Nej, hvad begärde hon? Jag behöfver just en sådan där för lilla Elof nu.»

»Jo kan du tänka dig att hon var nog oförskämd att begära 75 öre timmen; jag blef ond förstås, och det visade jag henne ganska tydligt.»

»Nåå?» svägerskan såg ytterst intresserad ut.

»Jo, jag sa' att 50 öre skulle hon få, mera var det alls inte värdt, och därmed var den saken afgjord.»

»Ja, det var mycket rätt gjordt, mycket rätt, men jag vet inte, om jag hade kommit mig för med det.»

»Jo, ser du, lilla Julie,» svarade fru X. öfverlägset, »sådana där får man lof att säga ifrån åt, annars blir de för oförskämda.»

»Nå, hvad svarade hon?»

»Ja, hvad skulle väl människan svara, hon visste nog att det var bäst att tåga, annars hade jag kunnat få femton, tjugu stycken i hennes ställe.»

»Tänk om hon har hört oss du, dörren är inte i lås!»

»Nå ja, det skadar inte, kära du, sådana där människor äro inte finkänsliga, i alla fall kan hon lära sig att taga sig till vara en annan gång.»

Halfårs- o. kvartalsprenumeranter

påminnas att nu ofördröjligen förnya prenumerationen. på det att intet afbrott i tidningens ordentliga expedition må behöfva ega rum. Sent ankommande prenumeranter löpa risk att gå miste om ett eller annat af de första numren i det nya kvartalet, alldenstund upplagans storlek bestämmes efter antalet abonnenter, som tecknat sig vid utgången af näst föregående kvartal.

Från dam-världen i Paris.

Studier för Idun

af Alvar Arfwidsson.

I.

Det »blåa blodets» damer.

En döende race . . .

Frankrikes aristokrati är den finaste i världen, men den går sin undergång till mötes, den liksom all annan bördaristokrati.

Det »blåa blodet» utspädes, det utspädes oafbrutet. Om femtio år har det välantagit den vulgära, röda koloriten. Och om hundra år . . . ?

Racen är döende, men just därför intresserar den.

* * *

Det är i Paris skillnad på adel och adel.

Vill man finna rent, patriciskt fullblod, skall det sökas i Faubourg St Germain.

Denna stadsdel med sina tysta, liksom i evig sömn försänkta gator, sina mossbelupna parker, sina vapensmyckade palats, ser med suveränt förakt ned på den aristokrati, som byggt sina hotell kring Triumfbågen och Champs-Élysées.

Här en Rohan, där en Murat. Här finnas ätter med tio seklers autentiskt adelskap, och där — aristokraten från i går och förrgård! Här värddas den äkta legitimistiska principen — hvad dyrkas där om ej en revolutionsmakares, en uppkomlings, en usurpators vid namn Bonaparte dynastiska intressen!

Se där de båda typerna: legitimisten och bonapartisten. Två skilda typer!

Men det finnes en sak, som på sätt och vis förenar dem. Och det är kvinnan. Att skilja legitimisten från den jämförelsevis nybakade bonapartisten är för ett vant öga rätt ofta ingen svårighet. Men den fransyska kvinnan assimilerar sig så lätt med sin nya omgifning, den nya luften inverkar så hastigt på henne, att hon, upptagen i aristokratiens släkte, ej behöfver genomgå många generationer för att förvärfva det yttre, om jag så må säga rent personliga adelsmärket.

Fransyskan — och särskildt parisiskan — synes alltid vara *grande dame*, och för att sedan — till later och apparition — *blifva* det kräfvades för henne ingen möda.

* * *

För att en kvinna skall kunna bedåra, är första vilkoret, att hon har skönhet — jag menar skönhet i den franska bemärkelsen.

Det fanns en gång en kvinna, som var så bländande skön, att när hon en afton inträdde i sin teaterloge efter spektaklets början, hela salongen reste sig och applåderade som åt en antik gudinna. Hon hette madame Récamier. Men m:me Récamier var inte vacker i den vanliga bemärkelsen. Hon var vacker, sådan fransmännen fordra det.

Fransyskan far sällan till skönhetstävlingarna. Och hvarför? Emedan hennes skönhet mindre består i liniernas klassiska korrekthet än i ett visst sätt att småle — med ögon och läppar — att föra sig, att kläda sig, att samtala, o. s. v. Skönheten — detta »löfte om lycka», såsom Stenthal definierat den — ligger hos fransyskan i gracen, smaken och charmen.

»Jag är inte vacker,» sade en af kejsardömetts kvinnor, »jag är någonting farligare.»

* * *

Hos oss måste man i regeln söka de vackra kvinnorna hos bourgeoisie. I Paris är det tvärt om.

Roar det er att höra namnen på några af de mest lysande stjärnorna?

Prinsessan Jeanne Bonaparte, markisinnan af Villeneuve, en kvinna af sträng skönhet à la Napoléon I:s moder, med karnation af snövit marmorglans och svarta, melankoliska ögon.

Grefvinnan Aimery de Larochevoucauld, beundrad för sin utsökta grace och sitt blyga behag.

Grefvinnan Hubert d'Avary, en högrest gestalt med eldiga blickar och guldhår med mörka nyanser — hon är dotterdotter till madame Tallien, som de gamle utropade till gudinna!

Grefvinnan Potocka, född prinsessa af Pignatelli, som med sin därande fågring för några år sedan lade alla män, som kommo i hennes väg, för sina fötter. Tänk er en skulpturalt mejslad gestalt, ett ansikte som en grekisk kamé, hrinnaude ögon à la gitana och ett mörkbrunt, till fötterna hängande hår; lägg därtill ett pikant, förtrollande behag, och ni har *la comtesse de Potocka, née princesse de Pignatelli!* Förlidet är drog hon sig, på grund af sorg, tillbaka från societetslivet. Den »sottien» hade en lika stor betydelse för hennes egen ekonomi som för de sällskapskretsar, där hon lyste: hon har nu upphört att för lapprisaker bortkasta 2- à 300,000 francs om året.

* * *

Men hvad är, när allting kommer omkring, skönhet utan förmåga att framhålla den!

Jag beundrar parisiskan ej minst för hennes oförlikneliga smak i toaletten. Hon må bo i det elegantaste eller det fattigaste kvarter, hon må kläda sig för 5,000 francs eller för 50 — smak visar hon alltid. Den rika damen väljer sin kostym i de stora nouveautésmagasinen eller hos damskräddaren på modet, den unga förstadsflickan gör sin dräkt själf, det är hela skillnaden. Men öfverallt samma *esprit d'arrangement!*

Den verkligt fina damen söker aldrig väcka uppseende genom några toalettextravaganser. Hennes önskan är att vara elegant — men utan att det märkes.

»*Qu'est-ce qu'une femme distinguée?*» frågade någon en gång en spirituel dame.

»*Une femme qu'on ne distingue pas!*» blef svaret.

Alltså: hvarken guld eller juveler i hvardagslag, inga skrikande, oroliga färger! En enkel — ju enklare dess bättre — men dis-

kret och utsökt elegans är kännetecknet på den som med stolthet kallar sig *une parisienne de Paris*. (Inflyttningen af provinsboar till Paris har tagit sådana dimensioner, att de, som verkligen äro födda i Paris, ej ogärna framhålla det.)

* * *

Hvilken är den mest patriciska färgen? Utan tvifvel *violens*. Hur än moderna vexla, behåller parisiskan alltid en viss sympati för violnyanserna, och lemnar hon dem för en säsong, återkommer hon genast till sin gamla kärlek: parma, pensée, heliotrop, prune-de-monsieur, violette d'hiver och allt hvad de heta, dessa melankoliska skiftningar. Det är naturligtvis om vintern, som de egentligen dominera.

Äfven vid sommartid finnes en sådan där färg, som, hur modets vindar än blåsa, ej det ringaste bleknar i parisiskans ynnest, och det är den *hafsgroena*. Sommarfärgerna äro för öfrigt ljusa och glada, det faller af sig själf; crème, rosa och ljusblått (crêpe) äro de mest gouterade. Elfenbenshvitt i förening med laxfärg samt hafsgroent äro madame Carnots favoritfärger.

* * *

Från garderoben skrider jag sakta öfver *boudoïrens* tröskel... ah! hvilken doft!... vägar jag fortsätta? Jag nalkas heliga mysterier, jag erkänner det, men jag lofvar att vara diskret — —

Mina ögon falla genast på en puderask. Puder! — utropa ni — det är väl ingen märkvärdig artikel i ett fransyskt toaletterum, eller hur? Ja och nej. Det är ingenting märkvärdigt bland damer, som vilja vara... jag höll på att säga *»chic»*, men hejdade mig, ty ordet är vulgärt och kommer aldrig öfver en fin kvinnas läppar — det är för resten alldeles ur modet; pudret ville jag säga, är ej ovanligt alls bland damer, som... nå, lika godt, bland alla möjliga damer *utom de verkligt fina*. En distinguerad kvinna med vacker hy pudrar sig nästan aldrig. Min Gud, skulle hon vilja förstöra sin fina, genomskinliga hy, som får en effektiv relief af de blå ådror, som skimra fram där bakom! Men puderasken står ändå på toalettbordet.

I ett hörn har ett par strumpeband blifvit glömda. En liten upplysning, som kanske intrasserar er: i Paris knäppes strumpebanden oftast *öfver* knäet, påstå de invigda; det är en farfaringsmetod, som lär vara den för ett fritt blodomlopp nyttigaste.

Aha!... friseringsattiraljerna: de vänta på frisörens ankomst. Begagnar en fin parisiska *»lugg»*? frågar ni. Ytterst sällan. På sin höjd en korkskrufsartad figur i pannans midt eller tvänne, en på hvardera sidan. En än i dag ganska vanlig frisy är den, som kallas *à la vierge*, d. v. s., håret benadt och nedstruket tätt utefter tinningarna. Är pannan mycket låg, ordnas håret ofta i förra århundradets stil, d. v. s. rakt uppstruket öfver ett slags valk. Behöfver jag tillägga, att en *grande dame* aldrig begagnar sig af de *»löslugar»*, som täcka en del fönster vid Avenue de l'Opera?

Ett bruk, som väl närmast uppkommit af praktiska skäl, men nog äfven för att framhäfva en vacker nacke är det, att under den varmare årstiden — alltifrån våren — bära klädningslifvet urringadt, ej blott åt bröstsidan, utan rundt om hela halsen. Detta mod, som både är gammalt och säkerligen skall vara

länge, är rådande ej blott på sommarnöjen och vid badorter, utan lika mycket på Paris' promenader. Det åtföljes alltid af vida pös-ärmar och är ytterst klädsamt. Jag förvånar mig öfver att ej se stockholmskorna använda det mer än hvad fallet är.

Barnets första lögn.

Äfven uppfostran har sina *»kritiska dagar»*. En sådan är den, då barnet för första gången söker narras. Lögnen är en skam och källan, ur hvilken många laster och synder ha sitt upphof. Därför böra barnen just beträffande lögnen bevakas med allra största uppmärksamhet. Har man lyckats med sin första osanning, utbildar man alltid vidare denna afskyvärda konst, tills man uppnått mästerskap däri och kommit så långt, att man ljuger, utan att ha den ringaste orsak därtill. Därför: gifven noga akt på den första lögnen! Det finns väl knappast något barn, som ej till slut kommer med en osanning. Skälen kunna vara: rädsla, falsk stolthet, öfvertalning o. s. v. Den första osanningen kan knappast undgå föräldrarna. Den är ej så lätt för läppar, vana att eljes tala sanning. Redan rodnaden och stamningen, om icke själfva saken visa föräldrarna, att någonting är på tok. Huru skola de nu förhålla sig? Många föräldrar äro för sina barn en förebild i lögnen; de behandla osanningen som en bagatell. Däraktiga föräldrar finna kanske till och med nöje i den lille lögnarens uppfinningsförmåga. En sorglig glädje! Det är nog sant, att den lille ofta använt ett förvånansvärdt skarpsinne för att lyckas med sin osanning, men åt detta skarpsinne skall man ej glädja sig. Den första lögnen bör behandlas med föräldrarnas hela allvar. Det orätta och förhatliga i densamma måste göras riktigt klart för barnet, så att tårarna komma det i ögonen och beslutet att aldrig mera narras väcks i dess hjärta. Och om den första förmaningen slås i vädret, om på den första lögnen följer den andra och tredje och tionde, är bestraffning på sin plats. Det är nog påkostande för föräldrarna, men alldeles nödvändigt, om ej af den lille lögnaren snart skall bli en stor svindlare, bedragare och tjuf. Den, som i föräldrahemmet alltid slagit sig fram med osanningar, skall icke sky att i en framtid göra ett grepp ur sin principals kassa. Den, hvilken som barn förvrängt sanningen, skall som yngling förfalska reverser och vexlar. Den dag barnet sagt sin första lögn är betydelsefull för hela dess vidare uppfostran. Grekiska sagan har ställt Herkules vid skiljevägen, lemmande i hans fria val, om han vill följa den lockande depraverande lasten eller den blygsamma dygden. Hvarje barn står vid sin första osanning inför samma afgörande. Väljer det lögnen, är hela dess lefnadsriktning falsk. Här kan med rätta tillämpas skalden Goethes ord i *»Herman och Dorothea»*: *»Ögonblicket afgör öfver människans lif och öfver hela hennes öde.»*

Smånotiser från kvinnovärlden.

För konstnärlig dekorerings af Göteborgs nya elementarskola för flickor har den kände mecenaten, grossh. Pontus Fürstenberg anslagit ett penningbelopp och uppdragit åt artisten Carl Larsson att utföra densamma. I nedre vestibulen komma att framställas Idun med ungdomsäpplena samt bilder af tvänne framstående kvinnor från forntid och nu-

tid, den heliga Brigitta och Fredrika Bremer. Dessutom kommer att i olika bilder framställas den svenska kvinnan i hennes förhållanden och hemlif under olika tider: under sten-, brons- och järnåldern, medeltiden, nydaningstiden, Gustaf Adolfs tid samt 1700-talet. Målningarna skola omgifvas af en mängd dekorativa element.

Konstnären, som ämnar hålla dessa målningar i populär stil, har under våren och försommaren under en vistelse i Dalarne utfört kartonger till målningarna, som skola blifva färdiga i höst.

* * *

Kvinnor anställda vid kungliga observatoriet i Greenwich. En afdelning vid detta observatorium har upplåtits för kvinnor och skötes uteslutande af fyra från Newnham utexaminerade kvinnliga studenter med en Miss Clemes från Manchester i spetsen. De tjänstgöra dagligen vid observatoriet, där deras sysselsättning omfattar exakta mätningar från fotografier, såväl som fotografiering och observationer nattetid. Anordningen såges vara blott ett försök, men om Miss Clemes och hennes hjälparinnor lyckas göra sig nyttiga, skall kvinnofördelningen vid observatoriet säkert bli en permanent institution.

* * *

Rosa Kerschbaum är namnet på Österrikes första kvinnliga praktiserande läkare. Hon har tagit medicine doktorsgraden vid ett universitet i Schweiz och har nyligen genom ett särskildt kejsarligt dekret blifvit bemyndigad att i Salzburg förestå en anstalt för ögonsjukdomar.

Behaget och skönheten.

Af François Coppé.

Behaget (på afstånd): Se, hvilken skön bild! Hvilka former, hvilken symetri! Gudomliga konturer! Är det ett nytt mästerverk af Pygmalion, en annan Galatea? — O! Prometheus, det fattas ingenting utom den himmelska elden. Hvar är din lifgifvande fackla?»

Skönheten (sakta, i det hon närmar sig): *»Hvem är denna unga gudinna, till hvilken jag känner mig så oemotståndligt dragas?»*

Behaget: *»O under, gudinnan rör sig! — Om den inre skönheten motsvarar den yttre — då gifves det ej något skönare i naturen.»*

Skönheten (ännu närmare): *»Hon behagar och nedslår mig tillika. Jag trodde mig ej ha något öfrigt att önska.»*

Behaget (närmar sig äfven): *»Hon talar, o Venus! Det är ej en skön bild, hon lefver, hon andas! — Är hon en luftbild, som halkat ur gudarnes händer?»*

Skönheten (vänder sig till behaget): *»I kristallen af denna bäck såg jag ofta min bild, men aldrig fann jag där detta förtjusande småleje, som jag ser på dina läppar. Hvem är du?»*

Behaget: *»Man kallar mig Behaget. (Afsides) Det är då ingen synvilla!»*

Skönheten: *»Hela ditt väsen tilltalar mitt hjärta. Skönheten känner något som liknar afund.»*

Behaget (sakta): *»Aha! Det är skönheten — dock det hade jag ju strax bort finna.»* (Högt): *»Afundsjuk? Och hvarför? Skulle skönheten ej vara nöjd med sin lott: beundran —»*

Skönheten: *»Ack, min vän, beundran, därpå ledsnar man snart; tusen gånger ljufvare måste väl den känsla vara, som du väcker.»*

Behaget: *»Jag hyser ingen ärelysten önskan. Man älskar mig, och det är nog för mig.»*

Skönheten: *»Jag är dock skönare än du.»*

Behaget (blygsamt): *»Jag medger det; men man har sagt jag vore täckare.»*

Skönheten: »Jag förbländar —»

Behaget: »Jag rörer hjärtat —»

Skönheten: »Att sluta af det intryck, som din första åsyn gjorde på mig, måste dina tysta segrar vara ganska smickrande.»

Behaget: »Varaktiga påstår man. Dina därefter äro utan tvifvel mera lysande — —»
(*vill gå.*)

Skönheten: »Hvart går du?»

Behaget: »Jag skyndar tillbaka till Venus som jag blott sällan lemna, och som nu behöfver mig i en angelägenhet, hvarvid hennes ära står på spel.»

Skönheten: »Jag följer dig, fast Pallas och Juno torde afhålla mig därifrån. Tillåter du det?»

Behaget: »Jag ämnade just föreslå dig att göra mig sällskap.»

(*De följas åt arm i arm till en källa.*)

Skönheten: »En källa! Här kan vattnet tjäna oss till spegel. Kom och se — o, himmel!»

Behaget: »Hvad fattas dig? Hvarifrån denna förvåning?»

Skönheten: »Jag känner knappt igen mig. Min färg är lifigare, mitt ansikte mera tilltalande, ur mina ögon strålar en ny eld. Outsägliga behag, det är dig jag måste tacka här för? Jag måste själf småle åt min egen bild.»

Behaget: »Nu väcker du min afund.

Skönheten: »O, nej; hvem kunde bli afundsjuk på det goda, du sprider omkring dig.»

Behaget: »Du är icke mindre skön än förr — men du är älskvärdare.»

Skönheten: »Förtjusande vän — lofva mig att du aldrig öfverger mig.»

Behaget: »Aldrig, om du älskar mig.»

Kärleken (framflygande ur en rosenbuske): »Behaget och skönheten tillsammans! — Ljufva förening! Venus ska bli stolt öfver eder förening. Kommen och pryden hennes hof. Hon har i detta ögonblick Pallas och Juno till medtäflarinnor. Om Paris finner min mor emellan eder, kan han ej längre tveka, hvem han skall gifva sitt äpple. Kommen! Vi skola alla följas åt.»

(*De gå arm i arm.*)

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

XII.

Oväntadt återseende.

(Forts.)

Så lätt hade han dock aldrig kunnat drömma sin seger.

»Ni är en ädel kvinna, Kathe,» sade han rörd. »Och ni förtjänar, att ert lif välsignas med mycken lycka.»

»Ädel,» upprepade hon för sig själf eftertänksam; »mycken lycka! Ack, jag är ett sorgbarn, och jag är född till sorg.»

Det låg en sådan gripande klang af djupt vemod öfver dessa hennes ord, att Karl Stjärne ej fann svar. Det blef tyst en stund.

Men så började hon åter tala, nu i en lugn, lidelsefri ton, som förvånade honom, och som han tillskref den kvinnliga offervillighetens själsstyrka.

»Det är således beslutet, att jag reser. När — hvart — det får ni bestämma.»

»Ju förr, dess hellre. Rent ut sagdt skulle jag helst önska, att min bror ej mer träffade er före afresan. Det vore bäst, minst smärtsamt för er båda. Allt hvad jag kan stå er till hjälp med,

vet ni att jag gärna uppfyller. Behöfver ni penningar, så...»

»Nej, nej,» afbröt hon häftigt; »jag har allt, hvad jag behöfver. Det skall ni ej tänka på, ej tala om.»

»Som ni vill. Men än en gång, jag ber er så varmt och innerligt, tro mig — när helst ni behöfver en hjälpare hand, kalla då blott på min, och så vidt i mänsklig makt står, skall jag bevisa er, att den uppoffring, ni af kärlek gjorde, förvärfvat en aldrig svikande tacksamhet.»

Hon böjde ödmjukt sitt hufvud till tack.

* * *

Det var följande morgon.

Klockan hade nyss slagit sex, då greve Karl Stjärne steg ut ur Nassauer Hofs portik. Ett ekipage väntade honom utanför.

»Kör till Schlüsselburg,» sade han åt kusken, i det han steg upp.

Då de ännu hade vid pass ett bösshäll kvar till Knecht Ruprechts trädgårdsport, lät greffen vagnen stanna och fortsatte till fots, ifrigt, oroligt spejande framåt vägen.

I detsamma kom en smärt, kvinnlig gestalt från motsatt håll honom till mötes. En mörk, fotsid kapp slöt sig tätt efter den ungdomliga figuren, ansiktet doldes af ett tjockt flor.

Tysta tryckte de hvarandras händer. En halvkvädf snyftning trängde fram bakom slöjan.

»Mod, mitt barn,» sade han blott, när de gemensamt stego upp i vagnen.

Den stora staden hade ännu icke vaknat. Gatorna lågo ödsliga och tomma. En och annan enstaka arbetare, hvars hårda steg gäfvod vidt genljud mellan husraderna, där han vandrade till sin verkstad eller fabrik; någon gång en bullrande bagarvagn, hvars åska förnams från aveny till aveny; i hörnet på post en polisman i glänsande hjälm...

»Vet han något,» frågade Karl Stjärne efter en stund.

»Intet,» snyftade det till svar. »Jag lät i går kväll säga honom, att jag tidigt gått till sängs, då jag ej kände mig rätt kry. Och mitt bref i dag, som underrättar honom om min affärd, får han först vid frukosten vid tiotiden.»

»Godt! Och hvart ni reser — det har ni naturligtvis ej sagt honom.»

»Jag har i allt följt edra föreskrifter.»

»Gud löne eder.» — —

När greffen ensam vände åter från järnvägsstationen, var han sänkt i djupa tankar.

Han hade nätt sitt mål, så lätt, så snart, att det nästan föreföll honom som en dröm. Och dock kunde han ej känna sig glad. Det var en egendomlig tryckande känsla af smärta, af tomhet inom honom, den han ej kunde förklara. Det var, som om något slitits från honom, som slagit djupa rötter i hans själ; som om den ljusa, solmåttade sommarmorgonen skymdes för hans ögon af en dunkel slöja.

Och åter och åter vände hans tankar tillbaka, sjukligt ömmande, oafvisliga tankar, till ett blondt litet hufvud och ett par tårufuktade blå ögon under ett mörkt flor, som fördes längre ifrån honom för hvar sekund, som gick, långt bort med den brusande trainen mot fjärran, obekanta öden...

* * *

Han hade sändt af sin vagn och gick nu ett slag nedåt societetsparken, där några tidiga, omoradne brunngäster redan infunnit sig för att taga sitt första glas.

Plötsligt hejdas han af ett slag på sin arm. Han vänder sig om. Brodern står framför honom.

»Du här, Axel,» utbrister han förvånad; »hvad vill detta säga; hur kan du vara så oförsiktig att anstränga dig med en promenad så kort efter din sjukdom? Du är ännu inte stark nog. Du är ju blek som ett lik.»

Men han svarar ej till hans förebråelser.

»Hvar har du gjort af Kathe,» ropar han med en stämning, som skälver af upprörd oro.

»Kathe — Kathe — —» upprepar Karl Stjärne förvirrad.

»Ja, svara mig, svara mig genast! Jag vet, att du träffat henne. Knecht Ruprecht har bekänt allt. Du listade dig in i går, medan jag slumrade efter middagen, och i dag på morgonen har hon redan lemnat Schlüsselburg.»

»Hon har rest.»

»Rest! Du ljuger! Det är omöjligt!»

»Var en man, Axel, och försök vara lugn. Man uppmärksammar oss.»

»Uppmärksammar! Hvad bryr jag mig om dessa nyfikna glopar! Du har röfvat Kathe ifrån mig, och jag befäller dig, hör du, jag befäller dig att genast gifva mig henne åter.»

»Du minns vår öfverenskommelse, minns ditt löfte. Det är för bägges eder lycka, jag så måst handla. Hon har afstått — och du är bunden af din ed.»

»Jag tror det ej! Aldrig — aldrig skall hon afstå. Jag måste höra det af hennes egen mun. Detta är ett svek, ett bedrägeri.»

»Hon har skrivit till dig därom.»

Axel Stjärnes bleka ansikte hade blifvit hvitt som snö. Han andades häftigt och lutade sig mot den stora lindstammen, vid hvilken han stod, för att ej falla.

»Har hon skrivit, säger du? Kan det vara detta! Man lemnade mig det nyss, men jag hade ej tid se därpå.»

Han sökte nervöst genom alla sina fickor och fick slutligen fram ett hopskrynkadt litet bref, som han häftigt slet upp.

I detsamma föll ett föremål därur och hamnade glänsande på marken.

Ett ögonkast på dessa rader, dessa smidigt eleganta fruntimmerstyper, som han så väl kände, som han förr så många gånger kysst i ensamma drömmar — och med ett doft stönande föll han sanslös till marken.

Bestört knäböjde Karl Stjärne bredvid brodern. Han andades. Det var väl blott en svimning, som snart skulle gå öfver. Den smärtsamma öfverraskningen hade kommit för plötsligt för hans nedsatta krafter.

Betjäningen kom springande och en af läkarne från brunnshuset.

»Ingen fara,» förklarade han genast; »behöfs endast hvilat och lugn. En kort vanmakt — intet vidare.»

Man fick i hast en vagn, och den sanslöse lyftes upp. Brevet höll han ännu, hårdt hopkrumadt, i sin hand.

Som de just skulle köra, trängde sig en af de nyfikna åskådarna fram till Karl Stjärne och räckte honom ett litet föremål.

»Förlåt, min herre, jag fann detta i sanden, och den sjuke har antagligen tappat det.»

Det var ett helt tunnt, starkt nött, litet kors af silfver, hängande på en smal, svart snodd; ett smycke, knappast ett smycke mera, hvars värde en guldsmed nätt upp skulle gitta beräkna.

Men en häftig förvåning grep Karl Stjärne, då han höll det i sin hand. Det föreföll så bekant, detta anspråkslösa smycke, som hade han sett det förut. Ja, helt visst — han hade sett det! Men hvar, *hear?* — denna fråga reste sig inom honom, hotfull nästan, pockande på svar, och han kunde ej finna det.

Vagnen rullade iväg. Han tog brevet ur broderns hand; kanske gäfvade det någon förklaring. Det innehöll endast några få rader.

»Älskade,» stod det, »jag har kommit till visshet om, att vi ej någonsin kunna få äga hvarandra. Din lycka, och min (ty hvad är min lycka, om ej ditt bästa?) fordrar, att vi ej ses åter. Sök mig ej, begråt mig ej, glöm — endast glöm! Ett enda minne ber jag dig mottaga i det lilla silfverkorset, du så ofta kysste vid min hals...»

Men ack — detta gaf dock ingen ledning!

I detsamma slog Axel Stjärne sakta upp sina ögon och fick se brodern, som begrundande och dyster stirrade på korset i sin hand. Häftigt sträcker han ut sin hand och rycker det till sig.

Och den öfvergifne mannen trycker det häftigt till sina läppar, medan hans ögon fuktas af tårar, och klagar med af smärta stockad röst: »Så är då detta det enda — det enda min oändliga kärlek fick behålla...»

* * *

Greve Axel hemtade sig snart, när han kommit åter hem i lugn och ro på sin soffa, och Karl Stjärne återvände strax därpå till hotellet.

Klockan var ännu ej mer än åtta, och Sonjas kammarjungfru svarade, att fröken ännu sofve »som ett godt barn.»

Sakta på två smög fadern in i hennes rum.

Med en skär rodnad på kinden och den hvita armen under hufvudet, kring hvilken det utslagna mörka håret ringlade sig i kokett nyckfull ordning, andades hon långsamt och jämnt i en lätt morgonslummer. Ett leende krusade de halföppna läpparne: helt visst reflexen af någon angenäm dröm.

Värmd af fadersstolthet och glädje höjde greve Stjärne sig sakta ned och kysste Sonja helt lätt på den hvita pannan.

Men med ens ryckte han till. Där — där under den fina spetsklädnaden vid hennes halsgrop glänste på en enkel svart snodd ett nött litet silfverkors — Kathe Bentsons silfverkors!

Och nu mindes han plötsligt, hvad han kort förut så ifrigt sökt i sitt minne. Det var ju hos Sonja, hans egen dotter, i hvars gömmor han en gång öfverraskat detta smycke.

Och hon hade, halft skämskt, halft brydd, berättat honom en bit flickromantisk historia, hur hon fått det af den gamla fru Berg, trädgårdsdirektörens moder, och hur hon noga förmanat henne att väl vårda och beständigt bära på sig denna »bit af hennes eget hjärta.»

Det svindlade för hans tankar. Sonja — den gamla fru Berg — Kathe Bentson — de två silfverkorsen — hvilket mystiskt samband fanns väl mellan dessa, hvilken dunkel historia doldes bakom hemlighetens slöja.

Han kände en oemotståndlig beklämning gripa sig, såsom aningar om en okänd fara, förstörd inför fantasien genom sin hemlighetsfullhet, pläga sammankrympa vårt hjärta med sin ångest.

Tyst, med nedböjdt hufvud och mörk blick, gick han åter ut ur dotterns sängkammare, utan att ha väckt henne.

Det var en tanke, som efter hand tog bestämd form bland alla de fåfänga försöken att lösa hemligheten — den att resa hem, *genast* resa hem,

träffa den gamla fru Berg och genom henne söka få lösning på denna gåta, som hotande omsvepte dem, som bland alla dödliga voro honom kärast.

Kärast — han ryste till vid detta ofrivilliga snedsteg af hans tanke. *Sonja* — ja, hon var ju hans allt, hans hjärtas hela rikedom! Men denna andra, denna obekanta unga kvinna, den han ännu i går hade hatat och förbannat med all sin själs styrka, kunde det vara möjligt, att hon redan fått ett tag om hans hjärtas rötter. Denna lilla fina, genomskinliga hand, som skälvande tryckte hans till afsked, medan det ångande lokomotivet skalf af iver för att slita den långt, långt fjärran från vänners tryckning, hade den smittat honom med någon tröldom, att hans öga såg, som det aldrig sett tillföre, att hans känsla kände, som den aldrig känt tillföre...?

Ack, bevars, han var ju dock en mognad, allvarsam man, och han skulle förvillas från det rätta, det tillståndigas väg af ett par gråtande, blåa ögon! Han hänskrattade högt åt sig själf.

Nej, nu skulle han resa, redan i dag skulle de resa, och väl hemma redde sig nog den härfa, som nu sökte spinna sig kring hans hjärta och sunda förstånd.

Till Sonja skulle han om allt detta säga endast kort och godt, att Kathe Bentson tagit sitt förnuft till fånga och afstått.

Att de nu vände åter till Stjärneholm, då resans syfte var uppnådt, borde ej alls förväna henne. Hon vore helt visst den första att af hjärtat glädja sig därät.

(Forts.)

Iduns skollofskoloni.

Slutredovisning.

Transport från sista redovisningen: 1203: 08; nyinflutna medel: Maja 0: 50; Ella och Agnes 2: —; Ragnhild 10: —; Anna, Torsåker 3: —; Bhz, Malmö 1: —; Fru Th. Edling 5: —; Elsa och Erik 1: —; Fröken C. Björklund 1: —; S. Sölje 1: 50; Elsa och Signe B—s 1: —; En barnvän 2: 50; S. C. 1: —; Tre glada och lyckliga syskon 5: —; G. H. T. N., Engelholm 3: —; Cecilia Simonson 5: —; Trollhättan 3: —.

Summa kr. 1248: 58.

Förslag till matordning för veckan 13—19 juli.

Söndag: Kräftsoppa; gösfilet; boeuf à la mode; kalfbresskroetter; chafroix på böns; punch à la romaine; harstek; kronärtskockor; beignets af jordgubbar; skumglace; frukt och konfektyrer.

Måndag: Buljong med selleri; ragu på kött.

Tisdag: Stekt sill och stufvad potates; mannagrynsvälling.

Onsdag: Bräckt skinka med turska bönor; grönsoppa.

Torsdag: Kalkkottlet med gröna ärtor; smultron med mjölk.

Fredag: Stekt ål med skarpsås; puré på jordärtskockor.

Lördag: Biffstek med grönsaker; krusbärskräm med gräde.

Recept.

1) *Buljong med selleri.* Buljong, helst kalfbuljong användes. Selleriet skäres i små tärningar, förvälles och lägges i kallt vatten, får afrinna och kokas helt sakta i buljongen under en timme, sättes sedan på starkare eld under en halftimme, så att buljongen inkokas och glaserar selleriet, som därpå lägges i soppskålen, hvarpå återstoden af buljongen tillredes.

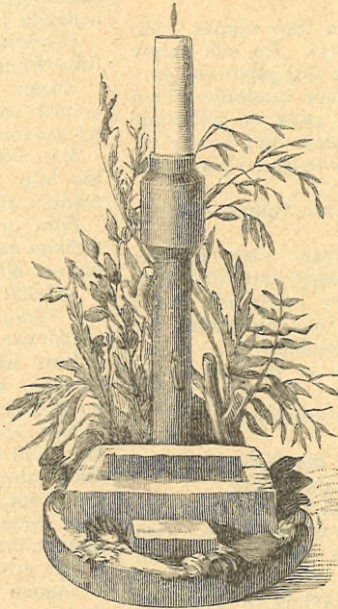
2) *Gösfilet.* Från ben befriade halvvor af gös skäras som kottletter, beläggas med fiskfärs på båda sidor, öfverpenslas med ägghvita, garneras med i faconer uthuggen tunga på öfre sidan, stekas i smör utan att vändas och begutats med litet buljong. Uppläggas på en bård af risgryn, som fylles med en stufning af champignoner och kräftstjårter.

Stufningen kan undvaras, i hvilket fall fileten serveras med champignon-sås eller kräftsås.

3) *Kalfbresskroetter.* Stekt kallnad kalfbress och tillsammans lika mycket champignoner och tunga skäras i små tärningar och blandas i den väl hopkokta såsen; härpå formas små aflånga bullar, som rullas i rifvet bröd, doppas i vispadt ägg, rullas åter i rifvet bröd samt stekas i het flottyr, få afrinna på linne, uppläggas högt på bruten servet och garneras med stekt persilja.

Anm. I föregående nummer kallas en rätt för kyckling à la Mallugo, hvilket härmed rättas till *kyckling à la Marengo*. Rätten har fått sitt namn efter den ort, der Napoleon I såsom förste konsul slog östrrikarne. Efter bataljen fans intet annat åt honom än en kyckling, som i brist af smör stektes i olja, hvilken anrättning sedermera gått till eftervärlden under namn af kyckling à la Marengo.

Handarbeten.

Liten ljusstake. Densamma föreställer såsom ofvanstående afbildning utvisar en af kvistar och gräs omgifven pump. Att detta föremål icke är afsedt för praktiskt bruk, utan blott som prydnadssak, faller af sig själf. Väl utförd motsvarar den äfven förträffligt detta senare mål. Den runda foten skäres af trä eller papp, till mellersta delen tages en tjock hasselkäpp, i hvilken ett litet vassrör insättes som utlopps rör, den öfre för ljuset afsedda pipan göres af en rak tjock fläderpipa. Brunnstråget kan göras af näfver eller andra barkstycken och fodras med stanniol; det kan äfven urhålkas ur en träbit. De öfriga materialerna utgöras af torkade gräs, stenar och mossor.

Syltning.

Kvittensylt. Jag vet knappast, om man ens i södra Sverige odlar kvitten-träd; jag får mina kvitten från Lübeck och uppskattar dem högst bland mitt syltförråd; i smaken likna de päron syltade i honung. Själva frukten liknar ju också päronet till fasonen, men kan ej ätas rå, utan är alldeles hård och kär. Till sylt skalar man dem och skär dem i 8 delar. Kärnhuset och skalen kokas väl ur i vatten och silas ifrån och i detta vatten får kvittenbitarne kokas halffärdiga. Nu väges $\frac{3}{4}$ kg socker på 1 kg frukt, som löses i kvittenvattnet, de afrunna bitarne läggas i laget och kokas i flera timmar, tills de fått vacker röd färg (denna

ästadkommes just derigenom att kärnorna blifvit urkokta). Den för myckna saften (resp. vattnet) kan kokas in till gelé, hvartill man dock bör taga lika mot lika socker — till gelée som skola stå sig får aldrig begagnas gelatine. *Stenia.*

Syltade valnötter. Omogna, späda, gröna valnötter tagas, innan det inre skalet hunnit bli det ringaste träaktigt. Man naggar dem med silfvergaffel (hvarvid man aktar både fingrarna och förkläde för fläckar, som svårt gå bort), hvarpå man under några dagar lägger dem i mjukt vatten, som flera gånger bör ombytas (detta för att draga ur den bästa smaken). Sedan kokas de mjuka i vatten, somliga späckas med näjlikor och kanelbitar och ett sockerlag ($\frac{3}{4}$ mot 1 kg nötter) hålles kokande öfver. Denna sylt är ovanlig för sin svartbruna färg och tar sig mycket bra ut mellan röda och gröna syltskålar. Konditorerna begagna den att garnera tårter med. *Stenia.*

Likör af svarta vinbär. (Svar på frågan 443.) Väl mogna svarta vinbär af aromatisk smak stoppas på buteljer, franskt brännvin eller bästa vinsprit hålles öfver (kryddor efter smak), kokas och ställas i 4 veckor i solen att destillera och omskakas dagligen. Sedan silas vinet och blandas med sockersirap. *Stenia.*

Björnhallon. I de trakter där det finnes björnbär borde husmodern ej försumma att sylta sådana; de kräfvä ej så mycket socker, när de äro väl mogna. Särdeles godt smakar till plättar och pannkaka en sylt, som består af en blandning björnhallon och lingon med brunt pudersocker. *Stenia.*

Smörgåsbordet.

Persilje-omelett. En à två buntar persilja hackas och brynas i smör samt läggs i en smord form. Två ägg och fyra skedar gräde vispas med en liten tesked socker och slås öfver persiljan. Gräddas i varm ugn.

Matlagning.

Sandost. I de trakter, där sandost (mesost) brukar tillverkas och allmänt förtäras, känner kanske hvarje husmoder till att »omgöra» sådan, som råkat blifva torr och hård. Men sättet kan dock vara olika. Jag rifver den på rifjärn och blandar endast så mycket söt gräde däri, att massan håller ihop, arbetar något pudersocker i och formar en rund ost däraf, hvilken nu mycket begärligare ätes af man och barn än förut. *Stenia.*

Bakning.

Goda smörgåsbordskäx. Sedan skorpedegen blifvit »omgjord» och är färdigjäst för andra gången, väger jag $1\frac{1}{2}$ kg däraf och sätter ut det 1 timme i kallrum. Därefter knådar och kafflar jag $\frac{1}{2}$ kilo kallt smör i degen, kafflar ut den först med slät-, sedan med kruskafveln så tunn som löf och sticker ut runda kakor, hvilka ej böra stå vidare på plåten, utan genast måste komma i ugnen att stekas ljusgula. *Stenia.*

Tvätten.

Svarta silkespetsar bli som nya, om man försiktigt tvättar dem i sprit, pressar ur dem väl och stryker dem med varmt järn med silkespapper som mellanlägg.

Fina, hvita ylleschalar eller halsdukar rengöras på följande sätt. Schalen lägges i ett fat och gnides försiktigt med hvetemjöl, som om man tvättade den därmed. Har schalen ej blifvit alldeles ren, upprepar man förfaringsättet.

Att rengöra hvita stråhattar. Med en mjuk borste tväljar man väl in den från alla trådar befriade hatten både in och utvändigt, sköljer af den väl (helst under vattenledningen) och upprepar samma förfaringsätt några gånger. Därpå lägges hatten på ett bord och gnides duktigt med en ren handduk. Sedan fuktar man en svamp i ättika, doppar den lätt i mjöl och gnider hela hatten ännu en gång grundligt. Till sist bör den få ännu en gnidning med en nytagen ren handduk, hvarpå man ställer hatten, med insidan ut, att torka, likväl ej i solen. Hatten bibehåller sin form och ser ren och hvit ut.

Kulörta glacéhandskar tvättas i mjölk och hvit kärnsåpa och gnidas med ett stycke ren flanell.

Fönsterträdgården.

Att försköna blomkrukor. Glaserade kärl egna sig ej alls för blomsterplantering, emedan de ej ha hål i botten, och de vanliga röda blomkrukorna bli snart genom mögel mycket fula. Man skrapar då af de gröna fläckarne med en gammal knif och anbringar på den rengjorda yttersidan med en grof pensel någon liflig röd färg, upplöst i vatten. Den, som har tid och förmåga, kan sedan pryda denna röda yta antingen med grekiska kanter eller etruskiska figurer medels svarta vattenfärger.

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få, när varans art sådant medgifver, returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [1849]

Meddelande.

Då i flere tidningar förekommit anons om »Westbergs Tvättpulver», få vi af förekommen anledning fästa allmänhetens uppmärksamhet på, att nämnda pulver icke af oss utförts i handel, och anse oss berättigade på samma gång meddela, att det s. k. »Tvättpulvret» enligt analys i hufvudsak består af kalcinerad soda och kan således ej göra samma gagn som vårt Lutpulver.

Gefle den 14 juni 1890.

L. Westerbergs Tekn. Fabrik.
[2122] (G. 18717)

Westbergs Tvättpulver.

Som från L. Westerbergs Tekniska fabrik i Gefle i denna tidning insändts ett »Meddelande», som är allt för platt och genomskiktligt för att ej hänföras under rubriken »Lumpen konkurrensafund», får jag härmed förklara, att jag minst lika mycket som ofvannämnda tekniska fabrik önskar, att ej någon förväxling måtte ega rum mellan

Westbergs Tvättpulver och andra i handeln förekommande tvättmedel, de må sedan vara hur förträffliga som helst.

Rörande analysen, som den aktade Tekniska fabriken säger sig ha uttagit på **Westbergs Tvättpulver**, så är denna i högsta grad oriktig och vilseledande samt vittnar om stor okunnighet.

Af opartiska personer och inrättningar, som försökt det, berömmes enhälligt

Westbergs Tvättpulver såsom ett oöfverträffligt tvättmedel, och ber jag få uppmana allmänheten att **Försöka Westbergs Tvättpulver**, 20 öre paketet,

och ej lyssna till lägsinnadt och obefogadt klander från afundsamma konkurrenter.

Högaktningsfullt
ERNST WESTBERG.

Jönköping i juni 1890. [2123]

Bärviner, Bärsaft och Ättika af Liljeholmens Vinfabriks

prisbelönta tillverkningar försäljas hos hrr specerihandlande. Se Idun för fredagen den 25 april.

Viner och safter försäljas på hel- och halvbuteljer, tredubbel ättikspit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabriksens namn. [1896]

1890 års

Frö-priskurant

utdelas gratis, sändes franko.
SVENSONS Fröhandel
Lilla Nygatan 17, Stockholm. [1897]

27 december

är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri

på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädor. [1899]

Pianinos, Flyglar & Orgel-harmonium

från de bästa svenska och utländska fabriker.
Största lager! Billigaste priser!
Fullkomlig garanti! Liberala betaltvillkor!

OBS! Äldre instrument tagas i utbyte.

J. LUDVIG OHLSON,
Stockholm.
16 Regeringsgatan 16. [1423]

Bort med liktorarne! Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornsmedel (bättre än *Collodin* och alla andra liktornsmedel) borttager fullkomligt liktorner med roten inom kortaste tid. Inlagd i eleganta kartonger har *Deletor* den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktorner skall skatta sig lycklig efter att hafva använt *Deletor*. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor», Upsala, Vaksalatorg 27 och Göteborg, Magasinskvartret 1 & 2. [1340]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i nr 25 för i år. [1434]

HENRIK GAHNS

Koncentrerade Amykos

rekommenderas för medicinskt ändamål vid svårare hud- och halsåkomor, såsom för reformar, finnar, elakartade sår, brännskador, difteri o. d. Säljes i välförsedda detaljaffärer.

Efterse noga, att

hvarje flaska

ofvanpå korken

bär vidstående

fabriksmärke.

[1515]

ROSALINE,

det angenämsaste och bästa af hudförsköningsmedel, är ytterst verksam mot fräknar, solbränna, hettblemmor och stark rodnad i ansiktet, gör huden mjuk och vit samt är särdeles behagligt att använda.

Säljes à 1: 25 o. 2: 25 fl. endast hos

63 Elin Edlund, 63
Drottninggatan

Till landsorten mot efterkrav. [2072]

Fysiologiska skodon

för damer, herrar och barn tillverkas hos undertecknad till moderata priser.

Personer, som hafva ömtåliga eller förstörda fötter, kunna hos mig få skodon, som passa väl och äro bekväma att gå med.

Högaktningsfullt [1795]
C. NILSSON, Drottninggatan 100.

Allm. telefon 55 32. Allm. telefon 55 32.

Lifförsäkringar med inträdesafgift och lägre premier, bekvämare och på det hela billigare, än förut i Sverige erbjudits, samt fria från uttaxeringsrisk, meddelas från 1 juli 1890 af

Allmänna Lifförsäkringsbolaget i Stockholm,

som jämväl fortsätter att lifförsäkra efter de äldre tabellerna med normala premier.

I bolagets båda afdelningar äro försäkringstagarnes fördelar med hänsyn till vinstandelar bättre tillgodosedda än aktieegarnes.

Närmare upplysningar lemnas villigt i bolagets hufvudkontor i Stockholm, Kungsträdgårdsgatan 2 C (eller efter 1 oktober 1890 i bolagets hus, Vasagatan 10) en tr. (G. 19200). [2142]

Vid Hårstorps Hushållsskola

börjar ny kurs den 15 augusti.

Lotten Nordgren.

Adr.: Hårstorp, Motala Verkstad. (G. 19564)

[2168]

Engelska Gummiregnkappor

uti marinblå, gröna, bruna, grå och svarta färger,

utförsäljas

hos

GUSTAF HOLMBLOM,
38 Vesterlångsgatan 38

nedra botten och 1 tr. upp. [2169]

Endast under juli och augusti

bortslumpas för tillverkarens räkning till nedanstående oerhördt billiga priser.

Cirka 1,800 st. hellylle hemväfda 1:ma filtschalar, som kostat 6,00 nu 4,50 (vigt 1,275 kilo = 3 skålp. finnas i brun, ljusgrå, mellangrå och mörkgrå färg. 2,000 st. hellylle hemväfda extra 1:ma filtschalar, som kostat 7,50 nu 5,50 (vigt 1,488 kilo = 3 1/2 skålp.; färger lika med ofvanstående).

1,000 st. ylle mörkgrå sängfiltar med bård som kostat 5,00 nu 3,25.
1,000 » » » » » » » » » 5,75 » 4,00.
500 » » ljusgrån » » blå » » » 6,50 » 5,25.
500 » » » » » » » » » 7,50 » 6,60.
500 » » » » » o. grequebård » » » 9,00 » 7,50.
500 » » brunfasonerade » » » » » 12,00 » 8,50.

Alla varorna äro hemväfda, af bästa ull och i fullkomligt äkta färger. Ärade kunder ombedes att ofördröjligen insända rekvisition, emedan denna realisation bestämt upphör 1 september.

A. Williamsson, Stockholm.
Vesterlångsgatan 57.

Inte är det farligt

att erhålla myggbett, men att det är ganska plågsamt, får nog envar erfar denna årstid. Ett utmärkt medel, som borttager klåda efter

mygg- och flugbett samt sting af andra insekter, erbjudes härmed. Insänd endast 65 öre, så erhålles en ask som prof franko. Vid partiköp erhålles rabatt.

John Fröberg,
Finspong.

[2134]

Klädningsstyger
Pröfver kostnadsfritt.
Rekvizitioner fraktfritt.
O.B.S. Modellskisser åtfölja.
FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1785]

billigaste pris

erhållen i Idun,

annonserna i Idun,

erhållen i Idun,

erhållen i Idun,

erhållen i Idun,

erhållen i Idun,

erhållen i Idun,

erhållen i Idun,

enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Preservitas.

Nytt, oöfverträffadt preserveringsmedel mot förskämning, härsknande eller surnande för såväl kokta som råa och oberedda matvaror af alla slag. Oundgängligt för hvarje omtänksam husmoder. Säljes i paket à 60 öre hos hvarje välfournerad specierhandlande samt i parti genom hufvudsäljningen i Stockholm. J. Eriksson, Allm. Telef. 6136. Drottninggatan 17. [2121]

TRICOTLIF
i stort urval.

Bomulls **Tricotlif** fr. 2 kr. st.
Hellylle Svarta **Tricotlif** fr. 4, 5, 6 kr. st.
Hellylle kulörta **Tricotlif** fr. 4, 5, 6 kr. st. Jansson & Co., Hötorget. [2081]

På **Wilhelm Billes** förlag:**Huru männen fria.**

Den ödesdigra frågan med dess svar af **Agnes Stevens**.
Pris 2: 25. [1796]

Oumbärlig möbel i hvarje hem, speciellt under sommarmånaderna, är **Hjalmar Peterson & C:nis**

Nya Fällstol, som äfven kan begagnas som *Fåtölj*, *Chäslong* och *Säng*, och som erhålles *fraktfritt* mot 10 kr. järnvägsefterkräf från **Hjalmar Peterson & C:nis Bokhandel**, Karlstad. Till förekommande af förvexlingar är vår **Nya Fällstol** alltid stämplad på de båda kortstyckena, som uppbära armstöden, med vår firma **Hjalmar Peterson & C:nis**, Karlstad. [2023]

Ännu

finnas några få permar kvar till **Idun 1889**, dels i rött och guld, dels i blått och guld. Priset är endast **1 kr. 25 öre**, som torde insändas i förskott medels postanvisning eller i sparmärken (ej frimärken!) För porto tillkomma 30 öre. [1359] **Iduns Expedition.**

SVARTVIKS**Stärkelse,**

svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specierhandlande i riket. [1487]

Sex för femton!

Till det otroligt billiga priset 2,50 säljer jag, när minst $\frac{1}{2}$ dussin tages, en ny sorts hemstickade extra prima **Trikotkläder** för 3—7 års gossar. Som antagligen ett mycket stort antal beställningar kommer att ingå, förbehåller jag mig 14 dagars leveranstid. **A. Williamson**, Vesterlångg. 57, 1 tr. [1936] **Stockholm.**

Prytz'

Kinesiska och Indiska

packadt i bleckdosor och stanniol, säljes genom Hrr specierhandlare. (Nord. A.-B., Göteborg. 3632x7) [2071]

Rekvirera *gratisprover* å **Papper** och **Kuvert** fr. **HJALMAR PETERSON & C:i**, Pappersaffär i parti och minut, **Karlstad**. (G. 17472) [2006]

Billigast af alla.

För en ny konkursmassas räkning realiseras:

1,000 st. Celuloidkragar som kostat 0,60	10,25
2,000 par Damstrumpor	> > 6,30
1,700 st. Barnkofter	
hemstickade	> > 4,50
1,450 > helylle-Tricot	
kläder 3—9 år	> 7,— > 3,75
2,000 > ext. r:a Dam-	
kofter, hemst.	> 9,50 > 5,—
1,600 > ext. r:a Mansrockar	
hemstickade	> > 10,— > 5,50
600 > Germania d:o	
hemstickade	> > 6,— > 3,75
1,200 > Extra r:a dam-	
västar, hemst.	> > 4,50 > 2,50
600 par halfylle Diagonalbyxor	> 2,75
400 > helylle-Chewiothxor, Norrk.	> 4,50
1,000 m. korderoj dubb. br.	
helylle	> > 7,— > 4,20
8,000 > fin-fint klädningst.	> 0,80 > 0,63
2,000 > halfylle diagonal (det starkaste	
byxtyg som finnes) i endast	
moderna mönster	> 0,95
2,000 st. Stanleys-Skjortor (dessa äro de	
finaste och mest praktiska	
sommaren 1890 kommer att	
bjuda på i skjortväg)	> 2,—
200 dussin näsdukar	> 1,50
400 par Kronkorderoj-byxor	> 2,75
900 meter Kronkorderoj	> 0,90
1,800 st. hemstickade Trikotkläder 3—6	
år (ny sort)	> 2,50
1,100 > Imit. Jäger-Tröjor till 1,10, 1,25	1,50
1,400 par > Jäger-Kalsonger	1,10, 1,25
1,50	
2,000 st. Extra r:a hemväfda Förklädstyg	0,50
600 dus. r:a hellinne Téservetter med	
röd bård och fran	> 2,50
200 > Hemväfda ext. r:a fällade Borås-	
Näsdukar coul.	> 2,25
1,700 st. Extra fina hemstickade Flick-	
Klädningar 3—6 år	> 3,50
Prover endast då 20 öre bifogas.	

A. Williamson, Stockholm.
Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp. [2018]

Seidel & Naumanns**Bicyklar och Tricyklar.**

I god konstruktion, solidité, elegans och lättgående oöfverträffade. Öfver 200 maskiner på lager i Malmö. Illustrerad prisurant på begäran.

Driftiga agenter sökas i alla städer samt på andra större platser.

Erik Schweder & C:o, Malmö.

[1662]

Generalagenter för Sverige.

(G. 13875)

SUCHARD.20 Guld- och Silfvermedaljer. **Suchard's Chocolad.**

Fabriksmärke.

Erkändt utmärkt kvalitet. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Arade konsumenter meddelas, att fordna paket, Pure Pâte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrutig omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr $\frac{1}{8}$ - och $\frac{1}{4}$ -kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1342]

SUCHARD.**Prisbelönade SVENSKA STICKMASKINER**

40 Drottninggatan 40.

Se vidare annonsen i månadens första nummer! [1922]

F. W. BILLES Bryggeri

6 Olofsgatan 6

rekommenderar sina tillverkningar af

Bayerskt öl, **Pilsener öl,**
Export-öl, **Iskällardricka.**

Telefon: Allmänna 46 27. Bell 7 53. [2104]

LARS MONTÉNS

Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och

Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

$\frac{1}{2}$ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsätts under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen, hvarefter de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.

Finnes hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker: [2129]
N:r 19 Stora Nygatan N:r 29 S:t Paulsgatan.

Dufnäs Nya Tvättinrättning.

Obs.! Tvättar endast för hand i förening med lufttorkning. Tvättkläderna hemtas och återställas gratis efter tillsägelse på Kontoret, Birger Jarls Bazar vid Norrmalmstorg. Allm. telefon 85 19. [2135]

Kronor 40,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 m. fl.

större belopp kunna vinnas genom köp af

Teater-Premie-Obligationer

på Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

Pris pr kontant 27 kronor.

Obligationerna säljas äfven på månatliga afbetalningar på följ. vilkor: **En** Obligation erhålles mot 13 inbetalningar af kr. 2: 60 i mån.; **Två** Obligationer mot 13 inbetaln. af kr. 5 i mån.; **Fem** Obligationer mot 16 inbetaln. af kr. 10 i mån.

Tvåne utlottningar årligen: den 1 november och den 1 maj. Fullständig beskrifning sändes mot 10-öres porto.

Hvarje obligation skall o villkorligen före utlottningstidens slut utfalla med vinst från kr. 30 till kr. 40,000.

[1511]

Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

Svenska Reseffekter,

starkt och välgjort arbete, säljas billigast i

Skandinaviska Reseffektfabriken,

G. CARLSSON, 30 Malmåskilnadsgratan 30,

Allm. Telefonbolagets hus.

Allm. Telefon 49 36.

[2074]